

Klimatpolitiken - Mål och handlingsplaner

Sammanfattande utlåtande

Bedömningen av partiernas svar på frågorna om mål och handlingsplaner visar tydliga skillnader i **synen på styrning, konkretisering och ansvarstagande i klimatarbetet**.

Överlag framträder två huvudsakliga angreppssätt. Vissa partier betonar behovet av **tydlig styrning med uppföljning och koppling mellan åtgärder, klimatnytta och ekonomi**, medan andra i högre grad lutar sig mot befintliga mål eller enskilda åtgärder utan att formulera ett sammanhållet styrsystem.

Centerpartiet är det parti som tydligast kombinerar en **systematisk styrningsmodell** med **konkreta och kvantifierade åtgärder**. Miljöpartiet ligger också långt fram, särskilt genom ett omfattande och systeminriktat åtgärdsprogram med tydliga effektbedömningar, men med något mindre fokus på formell styrning i termer av tidsatta mål och uppföljning.

Kristdemokraterna visar en god förståelse för konkreta åtgärder och praktiskt genomförande, men saknar en sammanhållen struktur för mål, uppföljning och kvantifiering. Socialdemokraterna utgår från etablerade mål och tekniska lösningar, men visar begränsad vilja att utveckla den politiska styrningen i form av konkreta handlingsplaner.

Vänsterpartiet och Moderaterna uppvisar i denna del en låg grad av konkretisering. Vänsterpartiet uttrycker visserligen en tydlig ambition, men saknar både handlingsplan och åtgärdsförslag, medan Moderaterna i praktiken avstår från att formulera såväl styrning som prioriterade insatser.

Sammantaget visar analysen att **de största skillnaderna mellan partierna ligger i graden av konkret styrning och förmågan att koppla åtgärder till mätbara utsläppsminskningar**. De partier som tydligast motsvarar Valgruppens bedömningsgrunder är de som kombinerar **styrning, uppföljning och effektbedömning med prioriterade och kvantifierade åtgärder**.

Utlåtande parti för parti

Centerpartiet

Centerpartiet ger ett tydligt och genomtänkt svar som ligger nära Naturskyddsföreningens krav på styrning. Partiet betonar behovet av konkreta

handlingsplaner, tydliga mål, milstolpar och regelbunden uppföljning. Kopplingen mellan åtgärder, klimatnytta och ekonomi framhålls tydligt, vilket gör att ansatsen framstår som operativ och användbar för faktisk styrning. Även om koldioxidbudgeten inte nämns explicit visar svaret en tydlig förståelse för att arbetet måste kopplas till mätbara resultat och successiv uppföljning.

Centerpartiet presenterar tre väl avgränsade åtgärdsområden: transportomställning, klimatstyrd upphandling och klimatkrav i samhällsplaneringen. Samtliga åtgärder är tydligt motiverade och kompletteras med uppskattade procentuella utsläppsminskningar. Förslagen riktar sig mot centrala utsläppskällor och har tydlig systemkaraktär. Kombinationen av tydlig styrning och konkretiserade åtgärder gör att partiet framstår som ett av de mest konsekventa i denna del.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna redovisar flera konkreta åtgärder, särskilt inom trafikområdet, och visar viss förståelse för faktiska utsläppseffekter genom att ange exempel på uppmätta förbättringar. Detta ger en viss förankring i praktiskt genomförande. Däremot saknas en sammanhållen handlingsplan med tydliga mål, tidsramar och uppföljningsstruktur. Klimatarbetet framstår därmed mer som en uppsättning åtgärder än ett styrt system kopplat till koldioxidbudget och långsiktig måluppfyllelse.

Partiet lyfter flera relevanta åtgärdsområden, såsom kollektivtrafik, laddinfrastruktur och energieffektivisering. Resonemangen är utvecklade och visar förståelse för komplexiteten i klimatarbetet. Samtidigt avstår partiet från att ange konkreta utsläppsminskningar, med hänvisning till osäkerheter. Detta innebär att åtgärdernas effekt blir svår att jämföra och bedöma.

Miljöpartiet

Miljöpartiet visar en tydlig ambition att stärka klimatarbetets styrning genom att lyfta fram behovet av en klimatfinansieringsplan. Det innebär ett fokus på att koppla investeringar till klimatnytta, kostnader och långsiktiga prioriteringar, vilket är en central del av ett fungerande styrsystem. Partiet visar god förståelse för att klimatarbetet måste integreras i ekonomiska beslut och investeringar. Samtidigt saknas flera viktiga delar för att nå en fullt utvecklad handlingsplan i linje med bedömningsgrunderna: tydliga tidsatta mål, kontrollstationer och en explicit koppling till den aktuella koldioxidbudgeten. Det gör att styrningen framstår som genomtänkt men inte helt operativ.

Miljöpartiet presenterar ett omfattande och systeminriktat paket av åtgärder. Särskilt tydligt är fokus på klimatkrav i upphandling och arbetet med kolsänkor, där konkreta procentuella utsläppsminskningar anges. Förslagen är väl motiverade, riktade mot betydande utsläppsområden och speglar ett brett angreppssätt som omfattar både

direkt utsläppsminskning och långsiktig kolinlagring. Sammantaget visar partiet en hög ambitionsnivå och god förståelse för vad som krävs för att nå klimatmålen.

Moderaterna

Moderaterna hänvisar i D1 till övergripande ramverk såsom Agenda 2030 och deltagande i externa nätverk. Detta visar en viss medvetenhet om klimatfrågans betydelse, men svarar inte upp mot kraven på en konkret handlingsplan. Det saknas målstruktur, uppföljning, effektbedömning och koppling till koldioxidbudget, vilket gör att styrningen framstår som otydlig och indirekt.

Partiet avstår från att ange några prioriterade åtgärder, med motiveringen att många åtgärder behövs. Detta innebär att det saknas både konkret inriktning och möjlighet att bedöma effekter.

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna hänvisar till redan beslutade mål och befintliga planer, särskilt målet om nettonollutsläpp till 2045. Samtidigt visar svaret en tydlig ovilja att utveckla en mer konkret handlingsplan med tidsatta åtgärder och uppföljning. Ansatsen innebär att genomförandet i stor utsträckning överläts till tjänstepersonsnivå, vilket försvagar den politiska styrningen och kopplingen till faktiska utsläppsminskningar i linje med koldioxidbudgeten.

Några övergripande åtgärdsområden redovisas, främst inom elektrifiering och industriell omställning. Dessa är i grunden relevanta, men saknar lokal konkretisering och kvantifiering. Utan uppskattning av effekt eller tydlig prioritering blir det svårt att bedöma åtgärdernas betydelse för kommunens klimatmål.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet uttrycker en tydlig ambition att minska utsläppen och hänvisar till ett aktivt politiskt arbete i form av motioner. Detta visar ett engagemang i frågan och en medvetenhet om behovet av förändring. Samtidigt saknas helt en konkret handlingsplan med mål, tidsramar, uppföljning och koppling till klimatbudget. Därmed saknas de grundläggande komponenter som krävs för att bedöma styrningens effektivitet.

Partiet nämner inga särskilda åtgärdsområden, vilket innebär att det inte går att bedöma vilka åtgärder som prioriteras eller hur stora effekter de kan förväntas ge. Detta är en tydlig svaghet i sammanhanget.